

(Kort bemærkning).

Kaj Hansen (DKP):

Jeg bliver desværre nødt til at spørge boligministeren, om han har glemt det spørgsmål, jeg har stillet to gange nu, eller om han ikke ønsker at besvare det. Det drejer sig om: vil ministeren fremsætte forslag gående ud på at gennemføre beboerdemokrati?

Boligministeren (Johan Philipsen):

Jeg vil ikke fremsætte nogen forslag, der ændrer lejeloven stykkevis.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om stop for alle huslejeforhøjelser, forbud mod opsigelse af lejere og forbud mod opdeling af ejendomme i ejerlejligheder [af Kaj Hansen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. VII) findes i tillæg A. sp. 1025, fremsættelsen i tidenden sp. 926).

Forslaget sattes til forhandling.

Boligministeren (Johan Philipsen):

Det kommunistiske forslag indeholder en opfordring til regeringen om 3 ting. For det første et stop for alle huslejeforhøjelser, for det andet et forbud mod opsigelse af lejere og for det tredje et permanent forbud mod opdeling af ejendomme i ejerlejligheder.

I bemærkningerne til forslaget henvises der til regeringserklæringen af 8. januar 1974. Det hedder heri, at regeringen på baggrund af energikrisens følger for befolkningens indkomster og varmeudgifter ikke mener, at der i den nuværende situation bør

ske en yderligere belastning af befolkningens boligudgifter.

Jeg takker for så vidt for tilslutningen til regeringsudtalelsen, men har lidt svært ved at se, at forslaget til folketingsbeslutning, som forslagsstillerne hævder, er en nødvendig konsekvens heraf.

Til forslaget om et midlertidigt huslejestop vil jeg først bemærke, at problemet i boligpolitikken i de senere år har været at opnå en tilpasning af lejen i den ældre boligmasse til lejen i nybyggeriet. Skulle vi nu indføre et nyt generelt stop, ville det vanskeliggøre den normalisering af markedet, der kan give de boligsøgende mulighed for at få de boliger, de ønsker, til en rimelig boligudgift.

I forvejen gælder begrænsninger i adgangen til at gennemføre lejeforhøjelser fra udlejernes side. Forholdene er forskellige i de områder, hvor der er huslejestop efter boligreguleringsloven, og de områder, hvor der ikke gælder en sådan regulering.

I de regulerede områder, der omfatter 70 kommuner, gælder i øjeblikket et huslejestop, og der kan kun gennemføres huslejeforhøjelser efter de regler om normaliseringsforhøjelser, som blev gennemført i 1967; den sidste af disse forhøjelser skal gennemføres pr. 1. april 1974. Det er i almindelighed allerede varslet til gennemførelse på det tidsunkt, og lejerne har indstillet sig herpå.

Ud over de nævnte forhøjelser kan der i de regulerede områder kun gennemføres lejeforhøjelser, der er særlig begrundet, f. eks. i dokumenterede stigninger i skatter og afgifter.

I de uregulerede områder kan lejen ved nyudlejning fastsættes til, hvad lejligheden med rimelighed er værd, og i de bestående lejemål kan ejere og lejere frit indgå aftaler om en sådan forhøjelse af lejen, som de kan blive enige om. Men der er stærke begrænsninger i udlejerens mulighed for at få lejen forhøjet imod lejerens ønske.

Særlige regler gælder i lejemål om enkeltværelser, hvor udlejer normalt kan opsiges lejemålet med 14 dages varsel og i konsekvens heraf også forhøje lejen med dette varsel, hvis lejerens ønsker at blive boende på de ændrede vilkår. I de regulerede områder er sådanne lejemål dog i en række kommuner undergivet huslejekontrol, som hin-

[Boligministeren.]

drer forhøjelse uden huslejenævnets godkendelse, såvel ved nyudlejning som i bestående lejemål.

Som det fremgår af disse bemærkninger, er forholdene inden for boliglovgivningen sådan, at der er betydelige bremses på huslejudviklingen. Jeg mener derfor slet ikke, der er grundlag for et midlertidigt stop for huslejeforhøjelser, sådan som forslagsstillerne ønsker. Tværtimod mener jeg, at et sådant stop blot vil gøre det vanskeligere at nå frem til den normalisering af boligmarkedet, som er i alles interesse.

I den almennyttige sektor er reglerne, at der betales en omkostningsbestemt leje, dvs. lejen skal dække driftsudgifterne, og herudover yder lejerne i de ældre ejendomme bidrag til Boligselskabernes Landsbyggefond; den sidste rate heraf træder i kraft i henhold til boligforligets lovgivning pr. 1. april 1974. Disse bidrag bruges til en om end beskednen nedsættelse af begyndelseslejen.

Forslaget om at forbyde lejeforhøjelser i de almennyttige ejendomme og i stedet yde statstilskud vil således betyde en yderligere belastning af lejerne i nybyggeriet, som, hvis forslaget om stop skulle følges, også gennem øgede skatter ville komme til at bidrage til at holde lejen i det ældre almennyttige boligbyggeri nede.

Til det foreslåede midlertidige forbud mod opsigelse af lejere vil jeg gerne bemærke, at det almindelige opsigelsesforbud efter boligreguleringsloven beskytter lejerne imod opsigelse næsten overalt i landet. Kun i 20 kommuner er opsigelsesforbuddet erstattet af reglerne om 3- og 5-årige uopsigelsesperioder. Jeg er ikke bekendt med, at der i disse 20 kommuner sker urimeligheder over for lejerne. Et midlertidigt landsomfattende opsigelsesforbud er derfor efter min opfattelse uden nødvendig baggrund.

Forslaget om et permanent forbud mod ejendomsopdeling i ejerlejligheder er udtryk for en tankegang, som jeg ikke deler. Vi fik en ejerlejlighedslov i 1966, og adgangen til at oprette ejerlejligheder i den ældre boligmasse blev begrænset i 1969, 1970 og 1971. Ved disse begrænsninger erkendte man fra alle sider i folketinget, at ordningen bør opretholdes i nybyggeriet, og at de opdelinger, der har fundet sted efter de hidtil gældende regler, må opretholdes. Udviklingen

har vist, at ejerlejlighedstanken tiltaler mange mennesker, og jeg kan ikke se, hvorfor de, der ønsker denne boligform, skal hindres i at få deres ønske opfyldt.

Forslaget begrundes med at søge spekulation i ejerlejligheder undgået. Så vidt jeg kan se, vil forslaget netop medføre, at indehaverne af de allerede eksisterende ejerlejligheder vi få gode muligheder for at presse priserne op, når ejerlejligheder gøres til en mangelvare. Jeg må derfor afvise også dette forslag.

Svend Jakobsen (S):

Vi er i socialdemokratiet ikke til sinds at lægge hindringer i vejen for en naturlig udvikling. Derfor har vi taget afstand fra regeringens forslag om at lade ligningsloven ligge på det niveau, den lå på for 1973, og derfor tager vi afstand fra det forslag, som kommunisterne fremsætter her.

Det betyder ikke, at der ikke er dele i dette forslag, som vi kan have sympati for. Det fremgår af de bemærkninger, jeg gjorde til de to forslag, vi lige har behandlet, at vi er indstillet på, at vi skal have en lejelovsændring gennemført, også med skærpede opsigelsesbestemmelser. Vi skal have noget sat i værk over for de meget store huslejestigninger, der er på vej i det nyere almennyttige byggeri. Disse konkrete problemer er vi parat til at gå ind i en løsning af, og jeg har tidligere efterlyst initiativ hos boligministeren i denne sag.

Men vi er ikke parat til at gå ind i det, som dette forslag bygger på, at der skal udbetales et beløb svarende til den normale huslejestigning pr. 1. april 1974 til hver eneste lejlighed i dette land af statskassen.

Vedrørende ejerlejlighederne er vi ikke imod, at man kan opføre nye boliger som ejerlejligheder. Hvorfor skulle vi dog være imod, at nye boliger opføres på den for samfundet mindst ressourcekrævende måde? Men vi er selvfølgelig imod, at man kan misbruge muligheden for at opdele den gamle del af boligmassen, og det satte vi jo en stopper for med ændringen af loven, således at man kun kan udstykke ejendomme opført efter 1966.

Men jeg vil gerne i denne forbindelse spørge boligministeren, om han kan give folketinget oplysninger eller måske senere i udvalget give oplysninger om den henven-

[Svend Jakobsen.]

delse, som Lejernes Landsorganisation har rettet til politiet vedrørende salg af anparter af gamle ejendomme på Frederiksberg. Det kunne tyde på, hvis de oplysninger, der har været fremme i pressen, er rigtige, at der er noget, der ligner trusseredere, på vej ind i boligområdet. Hvis det er tilfældet, og hvis den nuværende lov ikke hjemler adgang til at sætte en bremse for det, er det et område, hvor der er behov for en meget hurtig aktion, og den håber jeg at boligministeren i så fald vil være med til.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er da glad for, at jeg nu kan udtrykke enighed med boligministeren, idet jeg også er overbevist om, at forslagsstillerne til dette forslag har misfortolket statsministerens udtalelser, som de har citeret dem i forslaget.

Stop for huslejeforhøjelser har vi jo allerede i det store og hele, idet den nugældende lov kun giver adgang til forhøjelser i yderst begrænset omfang og slet ikke indebærer mulighed for huslejeforhøjelser, der svarer bare til det øvrige pris- og indkomstniveau.

Med hensyn til forbud mod opsigelser i videre omfang end det, der nu er gældende, vil det virke højst uheldigt, og jeg er overbevist om, at det vil medføre en endnu dårligere udnyttelse af den eksisterende boligmasse.

Til sidst et forbud mod opdeling af ejendomme i ejerlejligheder. Et permanent forbud mod opdeling i ejerlejligheder vil virke meget uheldigt på prisudviklingen på de allerede udstykkede, og forslagsstillerne ville opnå absolut det modsatte af det, de tilsigtede, som boligministeren også var inde på det. Et forbud vil nemlig medføre stærkt stigende priser, for det er jo rent faktisk sådan, at priserne stiger, når udbuddet er for lille i forhold til efterspørgslen. Da størstedelen af Danmarks befolkning ønsker at eje deres egen bolig, er det en asocial politik, forslagsstillerne her gør sig til talsmænd for, idet den formindsker disse menneskers mulighed for at realisere ønsket om at eje deres egen bolig. Tværtimod må folketingets opgave være at føre en politik, der gør det muligt for alle mennesker at komme til at eje deres egen bolig. Generelt er vi modstandere af gennem prisrestriktioner, forbud el-

ler tilskud at fremme bestemte arter af forbrug. Skal der gives tilskud, skal det være til mennesker og ikke til sten.

Christophersen (V):

Det forslag, som er til debat her, synes vi er et dårligt gennemarbejdet forslag, og dets konsekvenser vil på mange måder være uheldige. Der er allerede heroppefra sagt en del herom. Det væsentlige er vel, at forslaget gennemførelse vil betyde en urimelig fastlåsning af en række situationer, en fastlåsning, som hverken lejere eller ejere eller boligmarkedet som helhed kan have glæde af, og derfor afviser vi forslaget. Vi mener ikke, at det er vejen frem, hverken til at skabe en forhandlingssituation, som man lægger lidt op til i bemærkningerne, eller til at skabe en løsning på nogen som helst problemer.

Dahlgaard (RV):

Jeg kan egentlig godt forstå, at kommunisterne har følt sig fristet til at fremsætte dette forslag. Det er ud fra et dialektisk synspunkt meget let forståeligt. Statsministeren har i sin åbningstale fremsat en udtalelse, som oprigtig talt ikke er særlig smart formuleret, og så siger kommunisterne: top, nu skal der være stop for alle huslejeforhøjelser.

Det er vel også det bedste, der kan siges om forslaget, at det er en fornuftig dialektik i den politiske diskussion. I øvrigt er det ikke særlig hensigtsmæssigt. Det knytter sig ikke særlig forstandigt til den gældende ordning på boligmarkedet, altså boligforliget fra 1966, sådan som vi kender det, og det knytter sig heller ikke på en fornuftig måde til den tilstand, som vi formentlig er på vej til at bevæge os frem imod. Det er som en hund i et spil kegler, og det ser ikke særlig smukt ud. Det radikale venstre kan ikke anbefale forslaget.

Bendix (KF):

Det kan det konservative folkeparti heller ikke. Al den stund forslaget rejser tre problemkomplekser, som knytter sig til den samlede boligpolitik, nemlig huslejespørgsmålene, spørgsmålet om lejeloven og spørgsmålet om ejerlejlighedslovbestemmelserne, må man sige, at forslaget i realiteten har fået en første behandling ved de to foregående før-

[Bendix.]

stebehandlinger, hvor alle ordførere mere eller mindre direkte strejfede den samlede boligproblematik, og jeg skal derfor nøjes med at henvise til de hovedsynspunkter, jeg fremdrog i mine bemærkninger under første behandling af de to foregående forslag på dagsordenen, og så i øvrigt sige, at vi ikke finder forslaget velbegrundet endsige velmotiveret, og at jeg som andre ordførere må afvise det.

Tønnesen (CD):

I vor gruppe forstår vi overhovedet ikke, hvilke tanker forslagsstillerne har gjort sig. Ordføreren for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. Kaj Hansen, kan simpelt hen ikke have tænkt sig om, for vi kan i hvert fald ikke forestille os, at han har noget imod de sociale boligselskaber. I de sociale boligselskaber opererer man med en omkostningsbestemt husleje: man betaler gårdmandslønninger, man betaler varmemesterlønninger, man betaler gartnerudgifter og mange andre ting, også de lovbundne udgifter, og det vil sige, at hvis man indfører huslejestop dér, skal man sige til disse mennesker, der er ansat, at deres lønninger simpelt hen skal sættes ned. Det er en følge af den måde, som disse sleskaber drives på.

Når det ærede medlem taler om opskræmte lejere i det almennyttige byggeri, må det ærede medlem bygge på noget forkert. Der er simpelt hen tale om en mild form for overdrivelse. Jeg personlig bor i et almennyttigt byggeri, og de mennesker, jeg har tilknytning til i dette byggeri, hvor jeg også er medlem af en lejerforenings bestyrelse, føler sig i hvert fald ikke særlig opskræmte, for de har simpelt hen troen på, at dette folketing nok skal bevare det sociale gode, man har bygget op igennem de sociale boligselskaber, som findes overalt i dette land.

Dette forslag burde ikke have været stillet. Det tjener alene til at spilde folketingets tid, og vi må afvise det.

Henning Philipsen (SF):

Ligesom hr. Dahlggaard forstår jeg da også særdeles godt, at det kommunistiske parti har forsøgt at holde regeringen fast på dens

egne udtalelser, og det synes jeg ikke de skal høste utak for.

Men må jeg sige om forslaget om stop for alle huslejeforhøjelser, at det efter min opfattelse er dårligt begrundet. Hvis man gjorde det rigtige, stillede man i stedet et forslag til folketingsbeslutning, som var i overensstemmelse med S-SF-forliget. Det, man nu gør, er, at man simpelt hen med dette forslag giver regeringen et alibi for ikke at foretage sig noget som helst overhovedet. Og det er sagt med al den venlighed, jeg overhovedet kan lægge i det. Det havde været mere rigtigt, hvis man havde gjort det andet.

Må jeg så sige vedrørende forbuddet mod opsigelse af lejere, at man skal lige erindre sig, at der er stort set forbud mod opsigelse af lejere i dette land. Dem, man yderligere ville komme i karambolage med, var f. eks. ejere af tofamilieshuse, og ikke ret mange kan vel med sandheden i behold beskyldes de mennesker, der bor i et tofamilieshus eller ejer et tofamilieshus, for at være spekulanter. Derfor synes jeg nok, at man skal se på det på den måde, at man kunne komme til at skade mennesker, man vitterlig ikke ønskede at skade, nemlig først og fremmest de mennesker, som bor i tofamilieshusene.

Endelig et par bemærkninger om ejerlejligheder. Jeg vil medgive det kommunistiske parti, at der kunne være en rimelig grund til, at man, om jeg så må sige, foretog en fremskrivning af den tidligere vedtagne lov, hvorefter man, så vidt jeg erindrer, kun kan udmatrikulere ejendomme i ejerlejligheder i ejendomme, som er opført efter 1. april 1964. Jeg synes, det kunne være rimeligt, om man begyndte at fremskrive den dato, eksempelvis til 1968. Men jeg vil godt føje til yderligere, at hvis man vil acceptere — og det synes jeg det kommunistiske parti skylder os et svar på — at der i dette land bygges parcelhuse — og det gør jeg f. eks. — så skylder det kommunistiske parti os også et svar på, hvorfor man så i givet fald ikke vil acceptere, at der bygges parcelhuse oven på hinanden, for det er i realiteten det, der er tale om, i og med at man udmatrikulerer ejendomme i nybyggeri i ejerlejligheder. Det er i overensstemmelse hermed, at vi, jeg tror, det er snart to år siden, vedtog den lov, som siger, at man kun kan indrette

[Henning Philipsen.]

ejerlejligheder i ejendomme opført efter 1. april 1964. Men vi er villige til i udvalget at se, hvad vi kan finde ud af, og så må vi jo se, hvor langt vi kommer.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi finder i kristeligt folkeparti, at et generelt forbud mod forhøjelse af huslejer er ganske uønskeligt. Man fastlåser igen en situation, der forøger vort dilemma på boligområdet. Vi må indrømme, at på boligområdet er man ikke fulgt med, i visse boligkvarterer i alt fald, efter markedsprisen, og en sådan fastlåsning af huslejerne vil forøge den urimelighed, som vi ser i dag, og som er opstået netop på grund af forbud mod store huslejestigninger. Man kan i dag også i denne by have en 5 værelses lejlighed til 500 kr. om måneden, medens andre må sidde i en 2 værelses lejlighed til en langt højere pris, og det finder jeg så sandelig urimeligt. Bare på den baggrund kan jeg ikke gå med til, at man gennemfører forslag om forbud mod almindelig lejeforhøjelse.

Med hensyn til opsigelse mener jeg, at lejerne i henhold til lejeloven har så gode kår, så gode muligheder, at vi faktisk ikke kan gøre dem bedre, hvis der skal være rimelighed i loven.

Om ejerlejligheder kan jeg ikke sige andet, end at jeg synes, det er væsentligt, at så mange som muligt får del i dette samfunds værdier. Jeg ved nok, at man fra kommunistisk side mener, at statsmagten skal eje alle værdier, bortset fra tankerne, men jeg er nu af den opfattelse, at jo mere vi kan sprede samfundets ejendom jo bedre, og det gør vi netop ved at gøre det muligt for folk at købe en ejerlejlighed. Det må være et primært mål at fremme spredningen af ejendomsretten i dette land, men det skal ske ad frivillighedens vej, og det mener vi tilgodeses netop på denne måde.

Vi kunne godt tænke os at høre nærmere om og vil senere stille forslag om andre former for ejerlejlighed end dem, man ser i øjeblikket.

Vi kan, efter det jeg her har sagt, klart sige: vi kan ikke støtte forslaget.

Mølgaard (DR):

Retsforbundets gruppe er positivt indstillet over for noget helt andet end det, dette

forslag tilsigter. Hvad man her vil, er jo nye huslejereguleringer, der skal være mere kategoriske, medføre flere stopforbud, nye kontrolforanstaltninger, nye påbud, påbud om, at man ikke må gøre, som man nu engang må gøre det i et samfund af vor observans, nemlig lade markedsmekanismerne regulere udbud og efterspørgsel, så kunder og udbydere finder hinanden i en tilfredsstillende balance.

Vi har længe nok forsøgt reguleringsvejen intensivt nok. Retfærdigt bedømt må man om dette forslag sige, at der er grænse for, hvilken skade det vil kunne gøre, for skaderne er stort set sket på forhånd. De bolig-søgende i dag sidder med al smerten. Der er ikke produceret én bolig mere, men tværtimod langt færre i kraft af de boligrestriktioner, vi har i forvejen, og når der dog opføres så mange boliger, som der gør, er det alene i kraft af stedse større statstilskud, der har smertet os alle, ejere og lejere og ikke mindst lejerne i de nye, dyre boliger i det nyere byggeri, som ikke har nul-indkomster i kraft af rentefradrag. Høje omkostninger har kostet disse folk masser af penge over skattebilletten.

Det blev under behandlingen af de sidste to lovforslag, som var til første behandling, fra en repræsentant for forslagsstillerne sagt, at boligen måtte betragtes som noget ganske andet end andre varer, boligen var en social faktor. Som sådan er den blevet løsrevet fra markedsmekanismerne længe nok, hvilket har skaffet os knaphed på denne front, en knaphed, som man ikke på noget andet punkt har.

Lad os holde socialpolitik for sig og boligpolitik for sig. Lad os standse op på denne reguleringsvej og gå liberaliseringsvejen i stedet og så føre socialpolitik for sig og i øvrigt overalt. Reguleringsvejen hjælper ingen, boligpolitikken ofrer mindst af alt, og de, der rammes hårdest, er de unge.

Vi er positivt indstillet over for én ting i det stykke papir, som forslagsstillerne har givet os i hænde. Det er bemærkningerne om, at det drejer sig om på ejerlejlighedsområdet at komme spekulationen til livs. Men når der så står i bemærkningerne, at den eneste vej til at undgå spekulationen på ejerlejlighedsområdet er at forbyde opdeling af udlejningsejendomme i ejerlejligheder, må jeg dertil sige, at det forekommer mig skuf-

[Mølgaard.]

fende, at forslagsstillerne tror, det er den eneste vej, man kan gå.

Jeg er ganske enig i, at spekulationen på ejerlejlighedsområdet såvel som på boligmarkedets område i øvrigt må hindres, men der er rigtignok andre veje at gå, og disse veje vil vi holde os stærkt for øje og bruge som ledetråde under forhandlingerne i udvalget, ja, jeg vil næsten sige, at vi vil stille det som en betingelse, at man vil gå liberaliseringsvejen. Vi må gå den vej, og lad os komme i gang med det snarest muligt.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kaj Hansen) (DKP):

Jeg kan desværre ikke takke boligministeren for ret meget, men jeg vil da gerne takke hr. Svend Jakobsen og andre, der har givet udtryk for, at de er sympatisk stemt over for dele af de ting, der behandles i dette forslag. Jeg kan ikke være enig med hr. Christophersen, når han siger, at det er dårligt gennemarbejdet. Det er jo ikke et lovforslag, der ligger her, det er et forslag til folketingsbeslutning, hvori man opfordrer regeringen til at fremsætte de forskellige lovforslag, der omtales i dette forslag til folketingsbeslutning. Og hr. Dahlgaard siger, at forslaget er dialektisk rigtigt på baggrund af regeringens erklæring, men han mener, det er uhensigtsmæssigt. Det har været sagt, at kommunisterne helt har misforstået den erklæring, som statsministeren fremsatte, da regeringen tiltrådte, men vi er så ikke alene om at forstå regeringens erklæring på den måde, som vi har givet udtryk for i forslaget, for regeringen har modtaget en henvendelse fra Lejernes Landsorganisation, og i denne henvendelse står der:

„Lejernes Landsorganisation skal derfor opfordre regeringen til at vedstå statsministerens erklæring i folketinget og fremsætte lovforslag om et generelt huslejestop. Hvis dette ikke sker, vil statsminister Poul Hartlings og regeringens troværdighed i lejerbefolkningen yderligere forringes og nødvendiggøre utraditionelle forholdsregler.“

Vi er således meget nøje i overensstemmelse med, hvad Lejernes Landsorganisation har fået ud af at læse regeringens erklæring.

Hertil kommer, at forslaget skal bl. a. ses på baggrund af, at vi har en hel række boliglove, som faktisk flyder i øjeblikket, og at fremtiden for lejerne er meget usikker. Det er klart, at for at gennemføre et huslejestop må der også gennemføres forskellige lovændringer. Jeg tænker bl. a. her på, som jeg har været inde på tidligere, at den sidste rate fra boligforliget i 1966 for den private udlejningssektor ikke skal komme til udbetaling, men det gælder også den udligningsrate, der skal falde for det almennyttige boligbyggeri. Hvordan er situationen her? Jeg må da formode, at de dokumenter, som boligministeriet udsender, kan man stole på. I en redegørelse fra boligministeriet vedrørende det almennyttige byggeri fra 1973 står der:

„Aftrapning af de midlertidige driftslån vil i almindelighed betyde lejestigninger på 20-30 pct. i 1974 og 1975.“

Det er altså den udvikling, man står over for i det almennyttige byggeri, og så må det da være helt rigtigt at fremsætte et forslag om huslejestop, således at vi forhindrer en sådan udvikling, for vi har endnu ikke her fået at vide, hvad regeringen mener der skal ske med det almennyttige byggeri.

Med hensyn til selve forbuddet mod opsigelse må jeg sige, at det er nødvendigt, også hvis der gennemføres et huslejestop, for at undgå, at der sker omgørelser.

Hvad ejerlejligheder angår, så giver en opdeling af ejendomme i ejerlejligheder muligheder for store spekulationsgevinster. Det er ikke ualmindeligt, at ejendomsværdien på denne måde fordobles eller tredobles. Når en ejendom opdeles i ejerlejligheder, sker der ikke nogen forøgelse af selve lejligheds-mængden, den er den samme, men der pumpes en spekulationsgevinst ud i omsætningen, som yderligere forstærker inflationen. Det er i enhver henseende i samfundets interesse at stoppe en fortsat opdeling af ejendomme og særlig nu, hvor der vil blive

[Kaj Hansen.]

et mindre udbud af lejligheder i det almen-nyttige byggeri. Stoppes der ikke for udbudet af ejerlejligheder nu, vil der ske en ny opblomstring på dette område.

De forslag, der her er fremsat, tager kun sigte på at løse nogle meget akutte boligproblemer og dermed give folketinget den nødvendige pause, som skal til for at få gennemført den langsigtede boligpolitik, som alle har snakket om her i dag. Skal man tage regeringen på ordet — og hvorfor skal man ikke det — bør man nu gennemføre et forslag om huslejestop. Jeg vil da også gerne sige, for at blive i regeringens sprogbrug, at det vil have en omkostningsdæmpende virkning, hvilket skulle stemme regeringen sympatisk over for dets gennemførelse. Samtidig får regeringen mulighed for i den tænkepause, der kan blive efter forslagernes gennemførelse, at nå frem til et standpunkt, både hvad angår lejerne i den private boligsektor, og hvad angår lejerne i det almen-nyttige byggeri.

Boligministeren (Johan Philipsen):

Hr. Svend Jakobsen stillede et spørgsmål om salg af anpartslejligheder. Må jeg tillade mig at fremsende en redegørelse til boligudvalget angående denne sag. Den er meget kompliceret, og en redegørelse herfor egner sig efter min mening ikke til fremsættelse fra folketingets talerstol.

Så skal jeg kun i anledning af hr. Kaj Hansens sidste udtalelse sige, at der flyder ingen love i øjeblikket. Dem, vi har, er såmænd fortsat gældende.

Med hensyn til de midlertidige driftslån har vi jo sagt, at der kommer et forslag til afløsning heraf, da vi desværre i en del af Københavns omegn ikke kan undvære dem. For de folks vedkommende ville et huslejestop ikke hjælpe det bitterste, for der er simpelt hen ikke nogen lejligheder, der er tomme, og de skal bruge de penge simpelt hen til at betale forrentning og afdrag med. De har ikke brug for et huslejestop.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kaj Hansen) (DKP):

Boligministeren kan jo ikke være ukendt med, at i en del af det almennyttige boligbyggeri her i Københavns omegn er det

sådan, at pantefogeden møder 3-4 gange om dagen, fordi folk ikke er i stand til at betale huslejerne. Tror boligministeren, det bliver bedre, når lejerne bliver forhøjet, altså når den sidste rate skal betales 1. april?

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

I henhold til lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed, § 8, vil der af folketinget være at udpege 12 medlemmer til *radiorådet* som repræsentanter for lyttere og fjernseere for perioden fra 1. april 1974 til 31. marts 1978.

Under henvisning til de i nævnte lov fastsatte regler fremsender ministeriet for kulturelle anliggender med skrivelse af 22. februar 1974 indstillinger til valgene fra 7 indstillingsberettigede lytter- og fjernseerorganisationer.

Genpart af skrivelserne fra ministeren for kulturelle anliggender vil tillige med en fortegnelse over lytter- og fjernseerorganisationernes indstillinger blive omdelt til tingets medlemmer og optaget i tillæg B.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget til valgs prøvelse:

Udtræder: Schlüter

Nyt medl.: Hagen Hagensen

Erhvervsudvalget:

Udtræder: Stetter

Nyt medl.: Hagen Hagensen

Udtræder: Hagen Hagensen

Ny stedf.: Ninn-Hansen

Udtræder: H. C. Toft

Ny stedf.: Stetter

[Formanden.]*Forsvarsudvalget:*

Udtræder: Flemming Jensen

Ny stedf.: Ninn-Hansen

Skatte- og afgiftsudvalget:

Udtræder: Schlüter

Ny stedf.: Simonsen

Videnskabelig forskning:

Udtræder: Schlüter

Ny stedf.: Gerda Møller

Udenrigspolitisk nævn:

Udtræder: Haunstrup Clemmensen

Nyt medl.: Schlüter

Udtræder: Schlüter

Ny stedf.: Haunstrup Clemmensen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 28. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat.

2) *Første behandling af:*

Forslag til fredningslov for Grønland.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om folketingsvalg i Grønland.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og om ændring af lov om ændringer i lov om kommunale valg. (Ændring af antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer) [af Kaj Hansen m. fl.].

5) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af enhedsskat [af Ømann m. fl.].

Mødet hævet kl. 17.10.